

Marokkanen in de houdgreep van het groepsgevoel

Criminele Marokkanen plegen hun misdrijven niet omdat ze weinig geld hebben, stellen onderzoekers van de Universiteit Maastricht. Hun directe omgeving is de oorzaak.

Door Kees Wessels

UTRECHT - Een Utrechter ziet dat een Marokkaanse jongen op klaarlichte dag het slot van zijn fiets probeert open te breken. Hij rent zijn huis uit om verhaal te halen. Nog geen vijf minuten later staat hij te midden van een groep Marokkanen die het opnemen voor de dief. De fietseigenaar is een racist. Potige broers van de dief zullen wel even met hem afrekenen.

Het vrij onschuldige voorval typeert het denken van het groepje Utrechtse Marokkanen, dat fietsendiefstal minder erg vindt dan kritiek op één van hen. De dief krijgt steun, in plaats van de vraag waar hij in 's hemelsnaam mee bezig is.

Dit groepsdenken is volgens twee economen van de universiteit van Maastricht de belangrijkste verklaring voor het grote aandeel van Marokkanen in de criminaliteitscijfers. Armoede en werkloosheid zijn van ondergeschikt belang, concludeerden zij.

Onderzoekers van Regioplan Beleidsonderzoek bestudeerden een groep jongeren in Amsterdam-West, die veel overlast veroorzaakte. De harde kern van deze Molenpleingroep bestaat uit 24 jongens die ieder gemiddeld 69 delicten op hun naam hebben staan, uiteenlopend van winkeldiefstal en bedreiging tot overvallen.

De onderzoekers schetsen een somber beeld. De groep gedraagt zich op straat dominant maar in hun eentje zijn de Marokkanen tot weinig in staat. Negatieve reacties op hun gedrag drukken hen in de verdediging. Ze komen voor elkaar op en zetten zich af tegen tegenstanders, ook tegen de politie als die optreedt tegen crimineel gedrag.

Ze corrigeren elkaar dus niet

als iemand over de schreef gaat. Als één van hen in een supermarkt wordt betrapt op winkeldiefstal, verzamelt zich al snel een groep jongeren om hem te ontzetten. Vervolgens rent een man of 20 tot 40 de supermarkt in om een stevige snoepvoorraad te stelen. Zo stimuleren de jongeren elkaar tot crimineel gedrag. Het is geen doordachte, bewuste keuze maar ingesleten gedrag.

„Als ze worden opgepakt, vindt de groep dat stoer in plaats van iets om je voor te schamen”, zegt L. Borghans van de Universiteit in Maastricht. „Die subcultuur is veel belangrijker dan sociale omstandigheden zoals armoede, blijkt uit ons onderzoek.”

Halim el-Madkouri, secretaris van het Marokkaans-Nederlands Interactieteam jeugd, herkent het groepsproces direct. „Ik spreek regelmatig met dit soort jongens”, zegt hij. „Ik zie inderdaad dat ze zich laten meezuigen door hun omgeving. Dat ze ook de mooie auto en blonde vrouw willen die de crimineel heeft. Het zijn clichés maar op een aantal jongeren heeft dat een funeste invloed.”

Maar het wil er bij Madkouri niet in dat sociale omstandigheden er niets mee te maken hebben. „Onderzoekers moeten zich wel afvragen waarom de individuen in die groep zijn beland. Ik

ben in zo'n groep nog nooit een jongen tegen gekomen die hoog opgeleid is of van wie de vader een hoog inkomen heeft. Ik spreek de conclusies van de onderzoekers niet direct tegen maar je moet wel degelijk naar de achtergronden van de groep kijken.”

Uit het Amsterdamse onderzoek naar de Molenpleingroep blijkt dat het deel uitmaken van de groep de jongens zelfs van een betere maatschappelijke positie af houdt.

Wie de negatieve spiraal wil doorbreken, wordt uitgekotst. Alleen de sterken kunnen dat aan en maken zich los. De groepen zijn ook amper te benaderen door welzijnswerkers. De heersende groeps cultuur is dwingend. Ook na een gevangenisstraf keren de jongeren terug naar de groep. Alleen door ze los te weken uit hun 'veilige' omgeving kan resultaat worden geboekt, aldus de onderzoekers.

*'Ze willen
mooie
auto en
blonde
vrouw'*